

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

công bố kết quả nghiên cứu và chuyên khảo về đời sống tình dục của lao động di cư

"SỐNG "CON LẮC", TÌNH DỤC CÓ LÀ "CON LẮC"?"

Nghiên cứu định tính về nhận thức, thái độ và đời sống tình dục của những người lao động di cư tại Hà Nội và TP Hồ Chí Minh"

Nguyễn Ngọc Hường, Khuất Thu Hồng, Đinh Thái Sơn

Ngày 25/5/2010, tại Câu lạc bộ Báo chí, 59A Lý Thái Tổ, Hà Nội, Viện Nghiên cứu Phát triển Xã hội đã tổ chức họp báo để công bố kết quả và chuyên khảo của cuộc nghiên cứu về đời sống tình dục của những người lao động di cư từ nông thôn ra đô thị được triển khai tại hai thành phố lớn của Việt Nam năm 2008.

Trong những năm gần đây, mặc dù số người di cư từ nông thôn ra thành thị ngày càng tăng và vai trò của người di cư tại các thành phố càng lớn, nhưng xã hội Việt Nam có rất ít thông tin về đời sống của nhóm người này đồng thời mặc định họ là nhóm gây ra sự bất ổn về an ninh và kinh tế ở thành phố. Riêng với đời sống tình dục, nhóm lao động di cư thường bị coi là nhóm có nguy cơ cao trong việc lây nhiễm và phát tán các bệnh qua đường tình dục và HIV.

Trong hai năm 2007-2008, Viện Nghiên cứu Phát triển Xã hội (ISDS), với sự tài trợ của Quỹ Ford, đã tiến hành một nghiên cứu sơ bộ về đời sống tình dục và sức khỏe tình dục của 35 người lao động di cư trong độ tuổi từ 15 đến 55, thuộc diện "di cư con lác" và lao động tự do tại Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh. Đó là những người từ nông thôn ra thành phố tìm việc làm dưới dạng "cư trú ngắn hạn" nhưng vẫn có gia đình ở "quê" và thường xuyên về nhà - tức là liên tục dao động "con lác" giữa thành phố và nông thôn. Đa số họ làm các công việc bậc thấp và tự do như làm xe ôm, phụ lò bánh mì, bán hàng rong, thợ sơn bả, thợ nề, ô-sin, làm cừ vụn, hoặc làm bất cứ công việc gì được thuê, không thuộc quản lý của tổ chức nào.

(Ảnh trang bìa của báo cáo)

Cuộc nghiên cứu nhằm tìm hiểu các vấn đề sau đây:

- (1) Quan niệm và nhận thức về tình dục của nhóm lao động di cư con lác, nhất là sự thay đổi quan niệm và nhận thức sau khi họ thay đổi môi trường sống từ nông thôn ra thành phố.
- (2) Đời sống tình dục của nhóm lao động di cư con lác được duy trì như thế nào, và tình trạng di cư con lác ảnh hưởng thế nào tới sức khỏe tình dục của họ và bạn tình của họ.
- (3) Nhóm lao động di cư con lác có gặp các khó khăn đặc biệt nào về sức khỏe tình dục? Hiểu biết của họ về an toàn tình dục ra sao?
- (4) Nhu cầu và các hình thức sử dụng dịch vụ tình dục trong nhóm lao động di cư con lác?

Những phát hiện chính của cuộc nghiên cứu có thể được tóm tắt như sau:

- Đời sống tình dục của người lao động di cư con lác gắn bó chặt chẽ với đời sống lao động và tình trạng di chuyển con lác của họ giữa nông thôn và thành phố. Đa số người lao động di cư con lác có đời sống khó khăn, làm các công việc nặng nhọc, thu nhập thấp, ăn ở kham khổ trong các nhà trọ tập thể và chỉ có thể về thăm nhà không thường xuyên, tùy thuộc vào tình trạng công việc. Chính vì thế, đời sống tình dục của họ cũng

có tính “con lấc”, bép bênh, phải ưu tiên cho việc lao động và kiếm tiền trước. Với nam giới đã có gia đình, trong thời gian ở thành phố, họ thường phải “nhịn” và “kiềm chế” nhu cầu của mình nếu không muốn quan hệ với gái mại dâm; nữ giới cho biết họ thường không cảm thấy có đòi hỏi sinh lý trong lúc xa chồng nhưng lại lo lắng rằng chồng ở nhà không được đáp ứng đầy đủ.

- Do sống xa gia đình, mỗi lần về thăm nhà, đời sống tình dục của những người lao động di cư con lấc thường có tính chất “no dồn, đói góp”, “tranh thủ” quan hệ thật nhiều, quan hệ “bù” cho những lúc sống xa nhà. Với nam giới, họ thường liên tục quan hệ với vợ trong thời gian ở nhà; nữ giới có tần số ít hơn nhưng cũng cố gắng đáp ứng nhu cầu của chồng, ngay cả khi họ không có cảm hứng vì mệt mỏi. Họ thường chỉ quan hệ với mục đích “giải quyết nhu cầu” và phụ thuộc rất nhiều vào sức khỏe cũng như những niềm tin tôn giáo, tín điều văn hóa, hay những giả thiết do hoàn cảnh sống mang lại.
- Đa phần người lao động di cư con lấc không có hoặc có hiểu biết biết không đầy đủ, không chính xác về tình dục, sức khỏe tình dục và an toàn tình dục. Hiểu biết của họ thường ở dạng “nghe nói”, “nghe đồn”, “hiểu nôm na”. Con số người chưa từng nghe nói về các viêm nhiễm tình dục thông thường dao động từ một phần ba tới ba phần tư.
- Mặc dù sống trong môi trường làm việc có nguy cơ mắc bệnh phụ khoa cao do có tiếp xúc thân thể với người khác (đấm bóp, giác hơi, cắt tóc, gội đầu, xe ôm) và chung sống với nhiều người khác nhau trong nhà trọ không đầy đủ điều kiện vệ sinh nhưng đa số những người lao động di cư con lấc có hiểu biết lệch lạc về nguy cơ nhiễm bệnh của mình hoặc tin rằng mình không có nguy cơ mắc bệnh về đường tình dục do bản thân họ có đạo đức, chung thủy, hoặc do họ tin tưởng vào bạn đời của mình. Đặc biệt, hầu hết người lao động di cư con lấc đã có gia đình không sử dụng bao cao su khi quan hệ tình dục với bạn đời của mình.
- Do điều kiện sống vất vả và tình trạng tình dục “no dồn đói góp” nên một số lớn những người lao động di cư con lấc trong nghiên cứu này từng có ít nhất một trong các biểu hiện rối loạn chức năng tình dục hoặc viêm nhiễm đường tình dục như mất hứng thú tình dục, không duy trì được sự cương cứng hoặc tiết dịch âm đạo, xuất tinh sớm, không đạt được cực khoái, lo lắng trong lúc giao hợp, đau rát khi đi tiểu, hoặc cơ quan sinh dục tiết ra chất hoặc mùi bất thường. Có thể nói, chất lượng đời sống tình dục của người lao động di cư con lấc chịu sự can thiệp trực tiếp của đời sống vật chất và tinh thần của họ.
- Mại dâm xảy ra ở một bộ phận người lao động di cư con lấc - hoặc họ đi tìm kiếm dịch vụ mại dâm để giải quyết nhu cầu sinh lý và tâm lý, hoặc họ là người được đề nghị cung cấp dịch vụ mại dâm đổi lấy tiền. Mặc dù nghiên cứu này không cho phép kết luận về mức độ tồn tại hiện tượng mại dâm trong cộng đồng người lao động di cư con lấc, song những phân tích từ nghiên cứu này gợi ý rằng người lao động di cư con lấc thường đứng ở tình thế bất lợi khi họ được chào mời dịch vụ mại dâm. Đời sống khó khăn về cả vật chất và tinh thần khiến họ dễ mắc vào con đường mại dâm, dù có thể họ không muốn.

Hà Nội ngày 25/5/2010

Viện Nghiên cứu Phát triển Xã hội